

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 964

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 17 juni 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Oriënterend bodemonderzoek - Transparantie

In geval van een oriënterend bodemonderzoek wordt de bodemkwaliteit in kaart gebracht. Het gaat om een staalname uitgevoerd van grond en/of grondwater met een eenvoudige rapportage, gericht op de vragen van de opdrachtgever. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een erkende bodemsaneringsdeskundige. Deze deskundige heeft enkel een rapportageplicht aan de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM).

Als een burger inzage wil krijgen in het oriënterend bodemonderzoek, in een beschrijvend onderzoek, dan moet hij/zij 50 euro (per rapport) betalen om het rapport te raadplegen. Dat is een aanzienlijke som voor informatie over de bodem in zijn/haar omgeving. Zeker gezien de context van de wijdverspreide PFAS-vervuiling nabij brandweerkazernes en industriële sites en de grote ongerustheid bij de bevolking, lijkt het aangewezen om dergelijke informatie gratis en publiek te kunnen raadplegen.

1. Wat is de reden dat rapporten zoals een verkennend bodemonderzoek niet gratis en publiek raadpleegbaar zijn?
2. Overweegt de minister om in bepaalde gevallen (zoals PFAS-vervuiling) deze bodemonderzoeken te publiceren voor het brede publiek? Hoe wil zij dat doen en op welke wijze zal zij de procedure meer toegankelijk en transparanter maken?
3. In de conclusies van de Onderzoekscommissie PFAS/PFOS werd gesteld dat milieu-informatie toegankelijker moet worden voor het publiek.

Welke initiatieven werden genomen om deze informatie toegankelijker te maken? Het gratis maken van deze informatie is een eerste stap naar meer toegankelijke dienstverlening. Zal de minister deze info gratis maken?

4. Kan de minister een overzicht geven van het aantal keer dat er inzage gevraagd is bij de OVAM door burgers of derden (in 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)? Graag met vermelding door particulieren, organisaties of ondernemingen, het type informatie (verkenkend bodemonderzoek, beschrijvend bodemonderzoek, ander info of rapporten, ...) en de ontvangsten.
5. Welke andere milieu-informatie is betalend? Kan de minister daar een overzicht van geven?
6. Wat is de stand van zaken van de PFAS-vervuiling aan de huidige en voormalige site van de brandweerkazerne die momenteel in Hamme is vastgesteld? Wanneer worden de resultaten van het verkennend onderzoek voor de twee sites voor het publiek bekendgemaakt?

ANTWOORD

op vraag nr. 964 van 17 juni 2022

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. In artikel 219 van het Vlarebo is bepaald dat het bedrag van de retributie voor het verstrekken van digitale informatie uit het Grondeninformatieregister via het e-loket van de OVAM 50 euro per rapport bedraagt. In artikel 218 van het Vlarebo is bepaald dat voor het verstrekken van specifieke informatie de retributie gelijk is aan de kosten voor het verstrekken van de gevraagde informatie en wordt bepaald door de OVAM na de beoordeling van de ontvankelijkheid van de vraag tot maatwerk. Dit bedrag is bepaald op basis van o.a. de personeelskost voor het opzoeken van het rapport, eventueel digitaliseren van het rapport, onzichtbaar maken van bedrijfsgevoelige of persoonlijke informatie in het kader van GDPR.
2. In eerste instantie onderzoeken we de mogelijkheid om PFAS gerelateerde onderzoeksinformatie via het platform van de PFAS Verkenner van Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) breder beschikbaar te stellen onder de vorm van niet-technische samenvattingen. Hiertoe wordt een verdere samenwerking tussen de OVAM en DOV opgezet, en dienen (IT-)technische voorbereidingen te gebeuren. Verkennende en andere bodemonderzoeken die reeds digitaal beschikbaar zijn en die voldoen aan de nodige GDPR vereisten zullen in de toekomst kosteloos kunnen worden aangevraagd via de inzageprocedure bij de OVAM (<https://ovam.vlaanderen.be/inzage>). De nodige technische aanpassingen om dit mogelijk te maken worden momenteel geanalyseerd.

Via bodemattesten voor een kadastraal perceel, wordt de burger geïnformeerd over de bij de OVAM beschikbare rapporten en de besluiten die uit deze rapporten genomen werden.

Bij de opname van een grond in het grondeninformatieregister levert de OVAM ambtshalve een bodemattest af aan :

1° de eigenaar en de gebruiker van de grond en de exploitant op de grond, voor zover deze door de OVAM gekend zijn;

2° de gemeente van de plaats waar de grond gelegen is. De gemeente legt de ontvangen bodemattesten ter inzage van belangstellenden

De OVAM levert ook op aanvraag een bodemattest af.

3. Via het platform van de PFAS Verkenner van DOV worden momenteel reeds de boorlocaties en PFAS analyseresultaten ontsloten. Op termijnwerken we aan een verder gebruik van dit platform om bodeminformatie, ook deze van andere dan PFAS dossiers, publiek en gratis toegankelijk te maken, naast de huidige mogelijkheden voorzien via de inzageprocedure bij de OVAM, het bodemattest of gebruik makend van art.218 Vlarebo voor het opvragen van specifieke informatie uit het grondeninformatieregister.
4. Rapporten kunnen op 2 manieren worden geraadpleegd. Ofwel wordt het rapport ingekeken op de kantoren van de OVAM ofwel wordt het rapport opgevraagd en bekomt de aanvrager een pdf van het betrokken rapport.

Ten gevolge van de corona maatregelen was de mogelijkheid om rapporten in te kijken op de kantoren van de OVAM hierdoor beperkt in de periode 2020 – 2021. In 2022 zijn er 29 aanvragen geweest om de rapporten te raadplegen in de kantoren van de OVAM. Het ging in totaal over 55 rapporten. De inzage is gratis. De betrokkene kan dan opteren om tevens kopies te nemen van de rapporten en dit tegen kostprijs van een kopie.

De andere wijze om rapporten te bekomen is om een pdf op te vragen bij de OVAM. De betrokkene bekomt also het volledige rapport via digitale wijze.

Hier dient opgemerkt te worden dat het opvragen van de pdf-rapporten op 2 verschillende wijzen gebeurt:

- De bodemsaneringsdeskundige doet dit via een webloket
- De anderen dienen de aanvraag in via papier of webformulier.

Er kan dan enkel een onderscheid gemaakt worden of de aanvrager een bodemsaneringsdeskundige is of niet. Sinds dit jaar dient de aanvrager in het kader van de betaling ook zijn KBO-nummer door te geven, in geval het een vennootschap is of zijn rijksregisternummer in geval een particulier. Wanneer de aanvraag gebeurt in 2022 en het betrof geen bodemsaneringsdeskundige dan was dat in 90% van de gevallen een vennootschap en in 10% van de gevallen een particulier.

Overzicht van het aantal keer dat een rapport digitaal werd gevraagd bij OVAM in de periode 2018 – 2022 en dit per type informatie

Type	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal	Verdeling(%)
OBO: oriënterend bodemonderzoeken of type oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek							
OBO aantal	3193	3713	3579	4563	2672	17720	56%
OBO ebsd	83%	79%	75%	70%	70%	13332/75%	
OBO niet ebsd	17%	21%	25%	30%	30%	4388/25%	
BBO: beschrijvend bodemonderzoek							
BBO aantal	1153	1431	1537	1782	957	6860	22%
BBO ebsd	75%	76%	75%	68%	75%	5032/73%	
BBO niet ebsd	25%	24%	25%	32%	25%	1828/27%	
BSP: bodemsaneringsproject of beperkt bodemsaneringsproject of risicobeheersplan							
BSP aantal	396	350	399	470	265	1880	6%
BSP ebsd	58%	59%	60%	46%	60%	1035/55%	
BSP niet ebsd	42%	41%	40%	54%	40%	845/45%	
BSW: rapporten ivm bodemsaneringswerken: kwaliteitsplan, tussentijdse rapporten, eindevaluatierapport, nazorrapport							
BSW aantal	659	594	728	981	615	3577	11%
BSW ebsd	71%	82%	76%	65%	76%	2618/73%	
BSW niet ebsd	29%	18%	24%	35%	24%	959/27%	
Schade: rapporten ivm schadegevallen: melding, opvolging, afronding							
Schade aantal	76	124	148	235	82	665	2%
Schade ebsd	76%	74%	67%	48%	62%	413/62%	
Schade niet ebsd	24%	26%	33%	52%	38%	252/38%	
Verkenkend: onderzoeksverslag							
Verkenkend	50	71	46	58	95	320	1%

aantal							
Verkennd ebsd	86%	83%	78%	69%	37%	213/67%	
Verkennd niet ebsd	14%	17%	22%	31%	63%	107/33%	
Andere: overige zaken bv. Sitebesluit, waterbodemonderzoeken, screening							
Andere totaal	42	58	78	130	88	396	1%
Andere ebsd	60%	68%	65%	62%	50%	237/60%	
Andere niet ebsd	40%	32%	35%	38%	50%	159/40%	
TOTAAL overzicht							
Totaal rapporten	5569	6341	6515	8219	4774	31418	
Totaal door ebsd						22909	73%
Totaal niet ebsd						8509	27%

Inkomsten:

- In artikel 219 van het Vlarebo is voorzien dat de kost voor het opvragen van digitale informatie 50 euro per rapport bedraagt
- In volgende gevallen worden evenwel de rapporten gratis ter beschikking gesteld:
 - De eigenaar van de betrokken grond vraagt het bodemonderzoek aan: is zo dat wanneer betrokkene in opmerkingenveld aangeeft dat hij eigenaar is, dan bekomt hij het gratis, anders moet hij betalen
 - Aanvrager is een Vlaamse overheid of een gemeente
 - Aanvrager is het Havenbedrijf voor zover de rapporten al digitaal voorhanden zijn
 - Aanvrager is een bodemsaneringsdeskundige die een opdracht uitvoert voor OVAM

Opgemerkt wordt dat wanneer een bodemsaneringsproject wordt ingediend en er is een openbaar onderzoek nodig, dat het betrokken bodemsaneringsproject gedurende die periode publiekelijk raadpleegbaar is op de OVAM website.

Inkomsten	2018	2019	2020	2021	2022	
theoretisch	278.450	317.050	325.750	410.950	238.700	1.570.900
Ontvangsten	201.650	223.700	232.900	284.750	(120.800)	1.063.800
% effectief aangerekend	72%	70%	71%	69%	51% (1)	68%

Theoretische inkomsten:

- Inkomsten als ieder opgevraagd rapport wordt aangerekend aan 50 euro/rapport
- (1) gefactureerd tem mei 2022

5. Behoudens de retributie voor het verstrekken van digitale informatie uit het Grondeninformatieregister (en retributie voor het bodemattest) is er bij de OVAM geen andere milieu-informatie waarvoor retributie wordt gevraagd. Later dit jaar treedt het asbestattest in voege waarvoor ook een retributie is voorzien.
6. Voor de huidige brandweerkazerne heeft de OVAM op 24 mei 2022 een brief naar de gemeente Hamme verstuurd waarin gezegd wordt dat er verdere maatregelen nodig zijn op basis van het uitgevoerde verkennend bodemonderzoek. Op de website van PFASVlaanderen staat vermeld dat dit verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd en worden de no-regret maatregelen beschreven. Op de PFAS-verkenner kunnen de boorlocaties en analyseresultaten geraadpleegd worden.

Het verkennend bodemonderzoek voor de voormalige site van de brandweerkazerne wordt in de vakantiemaanden juli/augustus opgestart.